

НАШЕ, ПРВОРАЗРЕДНЕ, ДУХОВНЕ ВЕЗЕ СА СВЕТОМ

Српска кућа на Крфу

Градско веће Крфа – сазнали смо јуче у Заводу за међународну научну, просветну, културну и техничку сарадњу Србије – доделило Србији кућу, у центру града, за сталну музејску поставку: данас ће на њој бити истакнута српска застава. – Велики пројекат о однетом благу Србије. – Југославија добила термин за учешће на Форуму светске баштине у Паризу

За Србију, српску духовност, историју и културу, па и садашње наше стање, не зна се која је важнија од, лепих, вести саопштених јуче, на конференцији за штампу, у Заводу за међународну научну, просветну, културну и техничку сарадњу Републике Србије. Но, поћимо, дневним, редом предстојећих, важних догађаја.

Градско веће Крфа – обавестио је јуче мр Ђоко Стојичић, директор Завода – доделило је Србији, у центру града, једну кућу за посебне намене. Ту ће бити стална музејска поставка, насловљена „Срби на Крфу у Првом светском рату“.

Данас ће амбасадор Југославије у Атини Милан Милутиновић и Слободан Стевић, секретар Друштва за очување споменика и неговање традиција из ослободилачких ратова Србије до 1918. године, преузети ту српску кућу на Крфу, и ставити на њу српску заставу. Ономе који зна какве су наше везе, колико је и каквих трагова Србије на Крфу, не треба, уистину, посебно ни истицати значај и лепоту тог догађаја и тог чина.

За нашу душу

Тако је, после две године настојања, успешно завршена једна, дубљег смисла, акција, за чије оживотворење, уз Завод, поменуто Друштво за неговање споменика, ангажовање наше амбасаде у Атини, непроцењиву заслугу има и господин Елефтериос Мораитис, почасни конзул Југославије на Крфу.

На око 300 квадратних метара, у срцу Крфа, српска кућа, која има приземље, спрат и поткровље, добијена је под изузетно повољним условима, плаћа ће се само одржавање. Но, нема те цене која би била адекватна ономе шта то значи за нашу душу.

Захваљујући предусретљивости Војног музеја на Калемегдану, у Београду и, посебно, пуковника Милорада Прелевића, већ је при-

премљена и поставка сталне изложбе, чије је све трошкове око припреме подмирио Завод. Изложба ће бити постављена током овог лета, довршени и сви остали послови да се кућа прилагоди намени и да почасни конзул у њој успостави своје седиште. Тако ће она постати стециште културних, туристичких, па и привредних збивања Србије и Југославије на овом острву, центар окупљања српских културних радника и других званичника, место осмишљених културних програма, све до ђачких екскурзија. За њену адаптацију допринос ће убележити и градови Пожаревац, који је у сталном контакту са господином Мораитисом, и Крушевац, побратим са градом Крфом.

Преснимавање – препоручљиво!

Свакако, од значаја је – што смо јуче, такође, сазнали – да се планира изградња једног нашег, приватног, хотела на Крфу, недалеко од тамошњих наших светих места – Гувија, а ту је и Маузолеј на острву Виду, гробље Дринске дивизије; подсетимо и овом приликом, да је Србија, пре две године, у месту Агиос Матеос, подигла споменик, са текстом на српском и грчком језику, грчком сељаку Јанулису, јер он и његова породица, од 1916, нису хтели да ору њиву где су сахрањени српски војници.

Песник Ђоко Стојичић и његови сарадници, Даница Ђургуз, главни и одговорни уредник часописа „Меридијани“, Борис Иљенко, заменик директора, и Слободан Делић, сарадник Завода, обавестили су јуче, и демонстрирали успешност, о завршеном још једном важном послу. Реч је о дискетама, такозваном хипертексту, то јест, највећем достигнућу у свету у тој области, чија прва серија обухвата Хиландар, Студеницу, Сопоћане и Пећку патријаршију.

Чудесна техника – видели смо јуче на примеру Студенице, све са појединим детаљима фресака: на тим малим касетама, димензија десет са десет сантиметара, чаробне слике у колору, са пропратним текстом (уз српски, припрема се и на енглеском језику), при чему на једну касету може да стане милион и четири стотине четрдесет хиљада знакова, значи, цела књига, све са сликама. Те дискете сада крећу у свет – преснимавање је дозвољено, чак препоручљиво! Уз помоћ технике, оне се могу пребацити и на велико, чак, стадионско платно.

У том контексту, следећи велики пројекат биће посвећен однетом благу Србије – све што је уништено током ратова, разних – однето, опљачкано, нестало – укључујући и рат 1991. када су, и под мецима, неки споменици евидентирани. То ће све бити предочено влади Србије, како би се покушало да се то наше благо нама врати, колико год се може. Јако је тешко, потврђују и наши саговорници, добити то назад, али бар да се зна шта је све однето, под којим околностима, и где се налази – рецимо, у музеју у Паденбургу, у Немачкој, налази се круна Стефана Првовенчаног, и то баш она са крунисања... Већ у јуну, или јулу ове године, појавиће се и каталог са првим добијеним подацима о томе шта је све, од нестало, до сад, захваљујући и јављању појединачно, откривено. Управо захваљујући великом интересовању за овај пројекат, он ће укључити и оно што је однето са фрушкогорских манастира.

Као „Хазарски речник“, узбудљиво

Рецимо као лепу вест још и то да је Југославија добила термин, негде средином августа ове године, за учешће на Форуму светске баштине у Паризу, великој изложби (од овог јуна до октобра), поводом двадесетогодишњице Конвенције о светској баштини. За Југославију координатор је Музеј примењене уметности у Београду, при чему ће Србију представљати Студеница и Сопоћани са Ђурђевим ступовима, а Црну Гору Котор и Дурмитор. За њихову презентацију предвиђена су четири велика екрана; Студеница је већ урађена, са око 80 страна слике и текста (Сопоћани ће имати још више, водећи рачуна о мери) – а како је то бриљантно остварење сведоче и речи јучерашњег нашег домаћина, демонстратора Студенице, Слободана Делића: „Демонстрирао сам ово толико пута већ, и никад се нисам поновио. Личи то на „Хазарски речник““.

Р. Саратлић

ОДЛУКА УСТАВНОГ СУДА ЈУГОСЛАВИЈЕ

Нема монопола на штампање образаца

Неуставне су одредбе закона којима се „Службеном гласнику Републике Србије“ даје искључиво право издавања образаца које прописује Република

Јавно предузеће „Службени гласник Републике Србије“ не може имати ексклузивно право штампања свих образаца које прописује Република Србија. У противном, ово предузеће имало би монополски положај на тржишту намирних

це. Истина, наплаћивали су их и двоструко више него што су стајали они с ознаком „Службеног гласника“.

И касније републички органи потврдили су да су штампари зајеста